Özürsüz oruç tutmayan kimseye kaza gerekir mi?

[Türkçe — Turkish — تركي]

Muhammed b. Salih el-Useymîn

Terceme : Muhammed Şahin

Tetkik : Ali Rıza Şahin

2012 - 1433

IslamHouse.com

﴿ هل على تارك الصيام من غير عذر قضاء؟ ﴾

« باللغة التركية »

محمد بن صالح العثيمين

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: علي رضا شاهين

2012 - 1433

IslamHouse.com

بسم الله الرحمن الرحيم

Soru:

Ben, 28 yaşındayım ve hayatım boyunca hiçbir Ramazan'ı tam olarak tutmadım. Şimdi ben, bu yıl Ramazan orucunu tam olarak tutmaya niyet ediyorum.Geçmiş yıllarda tutmadığım oruçların kazasını nasıl tutmalıyım?

Cevap:

Hamd, Allah'a mahsustur.

Ramazan orucu, İslâm'ın rükünlerinden birisidir. Dînen oruç tutmakla mükellef bir çağa gelmiş bir müslümanın, özürsüz olarak Ramazan orucunu terk etmesi (tutmaması) helal olmaz. Gücü yettiği halde, hastalık, yolculuk ve hayız gibi,dînî bir özürden dolayı oruç tutmayan kimsenin ise, oruç tutmadığı günler sayısınca orucu kaza etmesi gerekir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

((... وَمَن كَانَ مَرِيضاً أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ...)) [سورة البقرة من الآية: 185]

"**Kim de onda hasta veya yolcu olursa** (tutamadığı günler sayısınca) **başka günlerde kaza etsin.**"[1]

Özürsüz olarak kasten oruç tutmayan kimse, bu konuda özürlü olarak oruç tutmayan kimse gibi değildir.

Her kim, namaz veya oruç gibi bir ibâdeti özürsüz olarak vaktinden sonraya erteler ve o ibâdeti dînen belli olan vakti çıktıktan sonra yerine getirirse, o ibâdet geçerli olmaz ve sahibinden kabul olunmaz.

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn'e -Allah ona rahmet etsin-:

- Dînin diğer hükümlerini yerine getirmekle birlikte oruç tutmasına hiçbir engel olmamasına rağmen yıllarca Ramazan orucunu tutmayan bir müslümanın hükmü nedir? Bu kimse tevbe ederse, oruçlarını kaza etmesi gerekir mi?

---

[1] Bakara Sûresi: 185

Diye sorulmuş, bunun üzerine o şöyle cevap vermiştir:

"Bu konuda doğru olan görüş; tevbe etse bile bu kimseye kaza gerekmez. Çünkü her ibâdet için belirli bir vakit tayin edilmiştir. İnsan, bir ibâdeti özürsüz olarak kasten vaktinden sonraya ertelerse, Allah Teâlâ o ibâdeti ondan kabul etmez.

Buna göre bu kimsenin tutmadığı oruçları kaza etmesinde hiçbir fayda yoktur. Fakat onun, Allah -azze ve celle-'ye tevbe etmesi ve bol bol salih amel işlemesi gerekir. Çünkü kim, Allah Teâlâ'ya samimî olarak tevbe ederse, Allah Teâlâ onun tevbesini kabul eder."[1]

Bu, özürsüz olarak oruç tutmayan, yani oruca niyet etmeyen ve oruca hiç başlamayan kimse hakkındaki hükümdür.

Oruca başlayıp da gündüz oruç sırasında orucunu bozan kimseye gelince, bu kimsenin orucunu bozduğu bu günü kaza etmesi gerekir.

[1] Mecmû'u Fetâvâ İbn-i Useymîn; s: 19, soru no: 41

Yine değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn'e -Allah ona rahmet etsin-:

- Ramazan'ın gündüzünde özürsüz olarak orucu bozmanın hükmü hakkında sorulmuş, bunun üzerine o şöyle cevap vermiştir:

"Ramazan'ın gündüzünde özürsüz olarak orucu bozmak, büyük günahlardandır.İnsan, bu davranışıyla fâsık olur. Bundan dolayı da Allah Teâlâ'ya tevbe etmesi ve orucunu bozduğu bu günü kaza etmesi gerekir. Yani oruca başladıktan sonra gündüz oruçlu iken özürsüz olarak orucunu bozarsa, günahkâr olur ve orucunu bozduğu bu günü kaza etmesi gerekir. Çünkü bu günün orucuna başlayınca, farz olduğu için artık bu ibâdete bağlanmış ve ona girmiş olur.Bundan dolayı -adakta olduğu gibi-, onu kaza etmesi gerekir.

Özürsüz olarak kasten orucu temelden terk etmesine (hiç tutmamasına) gelince,bu konuda tercihli görüşe göre, bu kimseye kaza gerekmez. Çünkü bu kimse, kaza orucundan hiçbir şey elde edemeyecektir ve bu orucu asla kabul olunmayacaktır. Bu konuda kâide şudur: Her ibâdet için belirli bir vakit tayin

edilmiştir. Eğer bir ibâdet, özürsüz olarak dînen belirlenen vaktinden sonraya ertelenirse, sahibinden kabul edilmez.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((مَنْ عَمِلَ عَمَلاً لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ.)) [رواه مسلم]

"Her kim, işimiz (dînimiz) **üzere olmayan bir iş işlerse, o işlediği şey reddolunmuştur** (bâtıldır ve ona itibar edilmez)**."**[1]

Ayrıca bu davranış, Allah Teâlâ'nın çizdiği sınırları çiğnemektir. Allah Teâlâ'nın çizdiği sınırları çiğnemek ise, zulümdür. Zâlimin yapmış olduğu zamel de kendisinden kabul edilmez.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

((...وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ اللهِ فَأُوْلَـئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ)) [سورة البقرة من الآية:229]

---

[1] Müslim; hadis no: 1718

"Kim, Allah'ın (çizmiş olduğu helâl ve haram) **sınırlarını çiğnerse, işte onlar zâlimlerin tâ kendileridir."**[1]

Çünkü bu kimse, bir ibâdeti vaktinden önce yapsa o ibâdet kendisinden nasıl kabul edilmiyorsa, aynı şekilde onu aktinden sonra yaparsa, kendisinden kabul edilmez. Ancak özürlü olması hâli bunun dışındadır.[2]

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

---

[1] Bakara Sûresi: 229

[2] Mecmû'u Fetâvâ İbn-i Useymîn; s: 19, soru no: 45